

Universitätsbibliothek Paderborn

M. Fabii Quintiliani Institutionum Oratoriarum Libri Duodecim

Summa diligentia ad fidem vetustissimorum codicum recogniti ac restituti

M. Fab. Quintiliani Declamationes Undeviginti. M. Fabii Avi Et Calpurnii
Flacci Declamationes. Auctoris Incerti Dialogus De causis corruptae
Eloquentiae - Cvm Variorum Notis

Quintilianus, Marcus Fabius

Lugd. Batav. ; Roterodami, 1665

CCCXXVI. Legati filius victima pestilentiae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12889

CCCXXVI.

Legati filius victima pestilentiae.

Qui pestilentia laborabant, miserunt legatum ad oraculum petendum: responsum est ei, filium ipsius immolandum esse. Ille nunciavit civitati sacra desiderari, filio verum confessus est. Sacris finitis pestilentia non est finita: filius processit in concionem, & se ipse interfecit. Finita pestilentia reus est legatus laetæ reipublicæ.

DECLAMATIO.

Aestimaveram, iudices, consecutum esse me hoc saltem, ut sanguine meo servata civitas, ¹ datæ salutis gratia meminisset: atque eo magis, quod filius meus non necessitate immolatus erat, sed voluntate. Verum hoc adeo in contrarium cessit, ut inventi sint in hoc populo, qui rem ² nescio indignatione magis dolendam, an vanitate ridendam, objiciant homini pestilentiam: & remedium deberi Diis immortalibus putent. Si quid vero passi sumus tali remedio dignum, nostræ infirmitati assignabitur.

SERMO.

Fere commendatio per hæc petenda erit: quæ illi difficillima est. Quod ad quæstiones pertinet, primæ communes sunt fere omnibus controversiis, quæ hac lege continentur. Quærendum est enim quid sit ledere rempub. & paulo fortius in hac controversia, ³ in qua tractatum esse pestilentiae malum, hoc nuntio manifestum est.

DECLAMATIO.

Postea ergo causam ipsam defendemus, postea factum commendabimus: interim satis est, non esse me hac lege qua deferor, nocentem. Sane credatis imputari mihi posse civium mortes? Sunt jura quæ istud defendant. Non esse

expli-

¹ *Data salutis gratia meminisset.]*
Thaddæus: data salutis gratia emisset,
Ærodius: data salutis gratia meminisset.
Scribendum: data salutis grata meminisset. Idem.

² *Nescio indignatione magis dolendam, an vanitate ridendam.]* Rei ipsius affectionem significat vanitas; non hominum. Talem igitur quoque vocem citius po-

sitam credibile est. Ergo, nescio indignitate magis dolendam, vanitate ridendam. Idem.

³ *In qua tractatum esse pestilentiae.]*
Thaddæus: controversia in tractum. Ærodius: controversia, quia contractum. Forte: in qua tractum esse pestilentiae malum ab initio, manifestum est. Vel, hoc silentio. Tractum, id est, diutius dilatum. Idem.

explicitam legationis fidem dicitis, habet hæc quoque lex actionem suam. Neque est quærendum apud vos, an alio iudicii genere damnari possim, interim, hoc jus ad me non pertinet: aut si Reip. lex est, hæc nihil ad hominum mortes, nihil ad ea quæ privatim quoque vindicari possent. Objicias oportet aliquid, quo publicum fuerit per me læsum: in hoc nihil objicis mihi præter mortes hominum. Quod crimen an verum sit, postea viderimus: interim (ut dixi) ¹ legi & juri conjunctum non est. Mora tamen mea aliquid detrimenti civitas accepit. ² Si hoc defenderem, infirmitatem animi mei, satis defensionis esset non odio me civitatis fecisse. Filium meum immolandum esse dixerat Deus: putate egisse me ne immolaretur: hostias cædi mirabamini? quid vos non maluistis? Exorare posse solennibus sacris existimabamus Deos. Quid vos hæc remedia non tentastis? Secum quisque cogitet, quantum mihi impositum onus, qualis exacta vox. Sed ne mentitus quidem sum sacra exigi à Diis immortalibus dixi. Non sacra exigebantur? non sacris placati sunt? alioqui nihil me fecisse subripiendæ hostiæ gratia, cui non manifestum est? Indicavi filio maximi animi. Ergo ne hac quidem venia dignus est pater, si hoc filio voluit deberi quod moriebatur? Quod quidem neque consilii mei, neque voluntatis primum fuit. Credite eum qui legatus missus sit, credite eum qui responsum acceperit, renunciaverit, nihil animo suo, nihil propria mente fecisse: hoc profecto quærebatur exemplum, ut narraretur juveni, qui pro Repub. mortem non recusavit, qui in conspectu civium visceribus suis ferrum immerfit. Non potuisse aliter finire pestilentiam, quomodo vultis. approbem? sic finita est. Non enim profecto Dii immortales pœnam petebant, nec in supplicium filii hoc respon-

¹ Legi & juri conjunctum.] Thaddæus: legite juri. Erodus: lex huic juri. Scribe: Quod crimen an verum sit postea videbimus: interim (ut dixi) legi huic conjunctum non est. Idem.

² Si hoc defenderem infirmitatem.] Erodus, hic. Lege: si hoc defenderem infirmitate animi me, non odio civitatis fecisse, satis defensionis erat. Idem.

sponsum dederat civitati. Magna arcessebatur anima: debuit duci honesta via. Quem igitur potius in fine actionis meæ invocem, quam illum mihi proprium Deum?

CCGXXVII.

Sterilis trium noverca.

¹ Introduc̄ta tribus privignis, sterilitatis medicamentum bibit: repudiata, injusti repudii agit.

DECLAMATIO.

QUod primum pertinet ad pudorem hujus fœminæ, non adulterium objicitur, non aliqua ad versus maritum licentia. Neesse est plurimum ejus moribus tribuat, ex qua liberos quærit. Omnis repudii causa in crimine uno consistit. Hoc quale sit, postea videbimus: interim unum est in quo mortalium tanta facilitas, nec de fœmina loquor, cujus infirmior sexus est, sed in ipsis etiam qui prudentia, sapientiaque gloriari solent, habet locum pœnitentiæ. Sed unum sit sane grave, sit scelestum, & hercule, credibile erit, in ea quæ tres privignos habuit. Expecto ex his aliquid novercalibus factis. Venenum paravit? insidiata est liberis tuis? vel (quod levissimum est) expugnare animum tuum voluit? nihil horum. Novum & inauditum antea crimen, Noverca nimium dicitur amare privignos, sterilitatis medicamentum bibit. Si tu liberos non haberes, poteram tamen illa dicere, Periculum timuit, documentis quarundam infeliciter parientium mota est, fortasse male sensit de temporibus ipsis: vidit eam luxuriam, ea vitia, ut pene educare liberos amentis esset. Tu porro ² in uxore nihil aliud expectas quam fœcunditatem? Non parit: sed obsequium, sed fidem præstat. Sed jam tempus est propriis eam rationibus defendi. Bibit illud cum tres liberos haberes; nec statim hoc amore & affectu defendo: interim tanquam ambitiosam tuebor. Voluit effu-

¹ Introduc̄ta tribus privignis.] Lege: | ² In uxore nihil aliud expectas.] Potius, nihil aliud spectas. Idem.